ਰਾਮਜੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਬਨਾਮ

. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜ

(2014 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1397)

11 ਦਸੰਬਰ, 2019

[ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਾਗੌਦਰ ਅਤੇ

ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 - ss.147, 149, 452, 449 ਅਤੇ 302 - ਕਤਲ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੇਸ ਜੋ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀ (A-1, A-2, A-3, A-4, A-5 ਅਤੇ A6) ਜੋ ਕਿ ਭਾਰੀ ਸਨ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨਾਲ, ਦੁਪਹਿਰ 12 ਤੋਂ 12:30 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਿਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। - ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਕੁਝ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ - ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਵੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ - ਉਹ ਦੋਵੇਂ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2) ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ - ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ PW1 ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ PW-4 ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਏ-1, ਏ-3 ਅਤੇ ਏ-6 ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਅਪੀਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਏ2, ਏ-4 ਅਤੇ ਏ-5 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 147, 148, 302/149 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨੇ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ (PW-1 ਅਤੇ PW-2) ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।) - ਫੜੇ ਗਏ: ਇਹਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ (PW-1 ਅਤੇ PW-2) ਦੇ ਬਿਆਨ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ - PW-1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ PW-4 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ PW-4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਦੁਪਹਿਰ 12:45 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ- ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, PW-1 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ- PW-1 ਅਤੇ PW-2 ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-4, ਜੋ ਕਿ ਕੋਈ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਦੁਪਹਿਰ 12:45 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਿਖੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ - ਦੋਵੇਂ ਚਸ਼ਮਦੀਦ

ਗਵਾਹਾਂ (PW-1 ਅਤੇ PW-2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ A-2 ਅਤੇ A-3 ਨੇ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਉੱਥੇ

ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 6 ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਐਂਟਰੀ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਨ - ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੌਤ 12 ਤੋਂ 12:30 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਨ - ਇਸਲਈ, ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਤਿੱਖੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਰਟ

ਫੜਿਆ ਗਿਆ: 1. ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ (PW-1 ਅਤੇ PW-2) ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ FIR ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, PW-1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖੁਦ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ PW-4 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ Exh.P.1 ਉਸਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ PW-1 ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਅਤੇ PW-1 ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ (Exh.P.1)। Exh.P.1 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ PW-1 ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-4 ਦਾ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਚਾਚੇ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਵਾਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਵਾਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਪਹਿਰ 12.45 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ

ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਿਖਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਥਾਣੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਅਤੇ 3.45 ਵਜੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਕਰੀਬ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ 'ਚ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੰਚਾਇਤਨਾਮਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦੁਪਹਿਰ 12.45 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਟਰਪੋਲੇਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪਰਾ 8] [260-G-H; 261-A-F]

2. ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਏ-2 ਅਤੇ ਏ-3 ਨੇ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਸਨ। ਇੱਥੇ 6 ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ (viii), (ix), (xv), (xvi), (xvii) ਅਤੇ (xviii) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਕਾਸ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਥੇ 6 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਕਾਸ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹਨ ਜੋ ਸੰਭਵ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਆਂ ਸਨ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਲੰਬੀ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤ 17.06.1982 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਤੋਂ 12.30 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁਹਾੜੀ ਜਾਂ ਪਿੱਚ ਫੋਰਕ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ 3 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਸਨ। [ਪਰਾ 14] [265-G-H; 266-ਏ]

3. ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਚਸ਼ਮਦੀਦਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਸੇ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਤੋਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ. ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਕ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 6 ਇੰਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਛੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਲਈ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸ

ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੌਣ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਵੀ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਿੱਥੋਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ ਡੀ ਅਤੇ ਡੀ 1 ਉਹ ਬਿੰਦੂ ਦਿਖਾਉਣਾ ਜਿੱਥੇ ਅਸਲਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਮੁਲਜ਼ਮ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। [ਪਰਾ 16] [266-H; 267-ਏ-ਬੀ]

4. ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦਾ ਏ-3 ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਏ-1 ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਸੱਚ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਸੀ। ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਇੱਕ ਦੋਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਨੋ ਇਰਾਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਫਸਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਨੋਰਥ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ PW-4 ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਈ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਲਗਭਗ 12.45 ਵਜੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। [ਪਰਾ 17] [267-C-F]

5. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ PW-2। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ PW-2 ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮੂਲ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਰੌਲਾ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ

ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਦੇਖਿਆ। ਏ-1 ਨੇ ਪੀੜਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਗੁੰਡੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮਾਰ ਦਿਓ।" ਇਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਏ

ਏ-3 ਅਤੇ ਏ-2 ਨੇ ਪੀੜਤ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਤੋਂ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ। ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਲੰਮੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਰਾਹ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਮੁੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪਰਾ 18] [267-G-H; 268-ਏ-ਸੀ]

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ:

2014 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1397।

1984 ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 816 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 30.04.2014 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਰਾਜੀਵ ਦੱਤਾ, ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਡਾ. ਰਾਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਭੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜਾਦੋਂ, ਉਮੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਰਘੁਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਪਾਠਕ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਨੰਦ ਪਾਂਡੇ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

1. ਬਾਬੂ ਰਾਮ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1) ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਚੜਿੱਕ ਵਿਖੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਐਕਸ.ਪੀ.1) ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਭਤੀਜੇ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ-ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਹਲ ਵਾਹੁ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ 17.06.1982 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਲਖਨ ਸਿੰਘ (ਏ-1) ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਕੀਤਾ। ਲਖਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਪਲਾਟ ਲਖਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਲਖਨ ਸਿੰਘ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪਲਾਟ 'ਤੇ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਗਰਮਾ-ਗਰਮ ਬਹਿਸ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਵੀ ਕੱਢੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਖਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਘਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਹਲ ਵਾਹੁਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਾਬੂ ਰਾਮ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1.) ਕੋਲ ਕੀਤਾ।

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਸੀ ਅਤੇ ਲਖਨ ਸਿੰਘ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਧੜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ। ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਖਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਲਖਨ ਸਿੰਘ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਏ ਸਨ।

2. ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਤਰਖਾਣ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਖੇਤੀ ਸੰਦ (ਦਾਤੂਵਾ) ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਖਬਰ ਬਾਬੂ ਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਆ। ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਬੂ ਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਤਰਖਾਣ ਤੋਂ ਦਾਤੂਆ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਉਹ (ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ) ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਲਦਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲਣ ਗਿਆ ਸੀ। . ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਵੜ ਕੇ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਮੁਖਬਰ ਬਾਬੂ ਰਾਮ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1) ਤਰਖਾਣ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਅਜੇ ਤਰਖਾਣ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰੌਲਾ ਪਿਆ। ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਦੌੜ ਕੇ ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਮੁਲਜ਼ਮ ਲਖਨ ਸਿੰਘ (ਏ-1), ਰਾਮਜੀ ਸਿੰਘ (ਏ-2) ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤਰ (ਏ-3) ਬੰਦੂਕਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਮਣ ਸਿੰਘ (ਏ-3) ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। -4), ਲਖਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲੜਕਾ, ਅਤੇ ਲਾਲਾ ਰਾਮ (ਏ-5), ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਅਤੇ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਏ-6) ਕਾਂਤਾ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ। ਉਹ ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸਨ ਅਤੇ ਲਖਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਵੱਡਾ ਗੁੰਡਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਮਜੀ ਸਿੰਘ (ਏ-2) ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤਰ (ਏ-3) ਨੇ ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ। ਲਕਸ਼ਮਣ ਸਿੰਘ (ਏ-4) ਅਤੇ ਲਾਲਾ ਰਾਮ (ਏ-5) ਨੇ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਏ-6) ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਿੱਚਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-2), ਗਯਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਤਖਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਭਗਵੰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ।

3. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਾਬੂ ਰਾਮ (PW-1) ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਮ ਲਖਨ (PW-4) ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬੂ ਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਥਾਣੇ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 8 ਮੀਲ ਦੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਉਪਰੋਕਤ 6 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 (ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 147, 148, 149, 302 ਅਤੇ 452 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 66/82 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 173(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ 6 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕੇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਲਖਨ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 147, 449, 302/149 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਦਕਿ ਰਾਮਜੀ ਸਿੰਘ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਤਰ, ਲਕਸ਼ਮਣ ਸਿੰਘ, ਲਾਲਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 148, 302/149, 449 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ.

4. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਈ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:-

(1) ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸ਼ੱਕੀ ਸੀ;

(2) ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਭੌਤਿਕ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ;

(3) ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ;

(4) ਇਰਾਦਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ;

(5) ਜਾਂਚੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ; ਅਤੇ

(6) ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

5. ਰਾਜ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਅਰਥਾਤ ਲਖਨ ਸਿੰਘ (ਏ-1), ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤਰ (ਏ-3) ਅਤੇ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਏ-6) ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:-

(1) ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ;

(2) ਕਿ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ;

(3) ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਮਜੀ ਸਿੰਘ (ਏ-2), ਲਕਸ਼ਮਣ ਸਿੰਘ (ਏ-4) ਅਤੇ ਲਾਲਾ ਰਾਮ (ਏ-5) ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 147, 148, 302/149 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ 149, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 10,000/- ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਜ਼ਾਯਾਫ਼ਤਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ।

6. ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਦੱਤਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਪਾਠਕ, ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਾਬੂ ਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਅਤੇ ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-2) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਗਵਾਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਛੁੱਕ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

7. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਪਾਠਕ, ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ। ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਉਲਟ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਅੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਾਮੱਗਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

8. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚੇ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ FIR ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ PW-1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਰਾਮ ਲਖਨ (PW-4) ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ Exh.P. .1 ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਉਸਨੂੰ ਬਾਬੂ ਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ -1) ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। Exh.P.1 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-4 ਦਾ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਚਾਚੇ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਵਾਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਵਾਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਪਹਿਰ 12.45 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਿਖਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਅਤੇ 3.45 ਵਜੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਕਰੀਬ ਸਾਢੇ 4 ਘੰਟੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ 'ਚ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੰਚਾਇਤੀ ਨਾਮਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ’ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦੁਪਹਿਰ 12.45 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਟਰਪੋਲੇਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

9. ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਅਨਪੜ੍ਹ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-4 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਥ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੂਝ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਇੱਕ ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਐਕਸ. ਪੀ. 1) ਪੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

10. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 157 ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂਗੇ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 157 ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਪੁਲਿਸ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 17.06.1982 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 3.30 ਵਜੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਤਰ ਸਿੰਘ (PW-7) ਜੋ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ 17.06.1982 ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੰਬਰ 406 ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਲ (PW-8) ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅਸਲ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਪੀ-20 ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਐਕਸ.ਪੀ. 1) ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਲਏ ਸਨ। ਜਿਰਹਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ FIR ਦੀ ਕਾਪੀ 17.10.1982 ਨੂੰ CJM, Orai ਜਾਂ Orai ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਆਮ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇੰਦਰਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਭੇਜਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਿਤੀ 17.06.1982, ਅਤੇ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ (ਪੀਡਬਲਯੂ-8) ਦੇ ਆਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 18.06.1982 ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਜਾਅਲੀ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। PW-8 ਅੱਗੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 17.06.1982 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 3.10 ਵਜੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮੇਤ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਐਸਡੀਐਮ, ਕਾਲਪੀ ਦੇ ਅਹਿਲਮਦ (ਕੋਰਟ ਮਾਸਟਰ) ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਰਾਤ ਕਾਲਪੀ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਈ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਓਰਾਈ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਥਾਣੇ ਆ ਗਿਆ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ (ਛੋਟੇ ਲਈ ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ.) ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਹਿਲਮਦ ਨੇ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ., ਕਲਪੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ 27.06.1982 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ

ਆਰਟੀਆਈ ਰਿਪੋਰਟ ਅਹਿਲਮਦ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ. ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ ਰਿਪੋਰਟ 2005 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ 22 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. ਉੱਥੇ ਯੂ.ਪੀ. ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਤਲ, ਦੰਗੇ, ਚੋਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਤੁਰੰਤ ਲਾਲ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਸਰਕਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਜੋ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਮੋਡ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਵੀ ਲਈਏ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 157 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 157 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰਚੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਬਾਬੂ ਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 12.45 ਵਜੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਰਾਮ ਲਖਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ-4) ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਟਰੈਕਟਰ 'ਤੇ ਥਾਣੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 157 ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਝੂਠੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਹਿਰਾਜ ਸਿੰਘ (ਐਲ/ਐਨਕੇ) ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ। 1 ਕੋਲ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

12. ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੀਆ ਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ -3) ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5.30 ਵਜੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਓਰਾਈ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ 10.00 ਵਜੇ। ਇਹ ਗਵਾਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਲਈ ਦੁਪਹਿਰ 2.00 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਇਸ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦੁਪਹਿਰ 2.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ

ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ, ਐਸਐਚਓ ਅਤੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੀ ਸਨ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਪਿਥੂਪੁਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲੇ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਾਮ 5.30 ਵਜੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਬੈਲਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਬੈਲ ਗੱਡੀ ਦਾ ਪਹੀਆ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਤ ਪਿੰਡ ਬਮੋਹੜਾ ਵਿੱਚ ਕੱਟੀ। ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ 6 ਤੋਂ 7 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹੀਏ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਮੋਹਰਾ ਅਤੇ ਓਰਾਈ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਨੂੰ 3 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੂਰੀ 24 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਲਗੱਡੀ ਇਹ ਦੂਰੀ 3 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੱਟ ਸਕਦੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਬੈਲਗੱਡੀ ਇਹ ਦੂਰੀ 3-4 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

13. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਡਾ.ਜੀ.ਸੀ.ਮਿਸ਼ਰਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 18.06.1982 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 2.00 ਵਜੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਾਹਰੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ:-

“(i) ਮੱਥੇ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ 12 x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਹੱਡੀ ਡੂੰਘਾ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(ii) ਚਿਹਰਾ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਹੱਡੀ ਡੂੰਘੀ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਟੇਲਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(iii) ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ 13 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਡੂੰਘੀ ਹੱਡੀ ਨੱਕ ਦੀ ਹੱਡੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਖੱਬੇ ਅੱਖ ਦੇ ਮੱਧਮ ਕੋਣ ਦੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(iv) ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਹੱਡੀ ਡੂੰਘਾ ਨੱਕ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(v) ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ 14 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਟੇਲਿੰਗ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਸੱਜੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਲੇਟਰਲ ਔਰਬਿਟਲ ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਡੀਬਲ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(vi) ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x o.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਖੱਬੇ ਕੋਣ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲੇ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(vii) ਸੱਜੇ ਅੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ 2.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਹੱਡੀ ਡੂੰਘੇ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(viii) F.A. ਐਂਟਰੀ ਜ਼ਖ਼ਮ 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੱਜੇ ਉਪਰਲੀ ਬਾਂਹ ਤੋਂ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀਅਰ ਐਕਸੀਲਰੀ ਫੋਲਡ 'ਤੇ। ਕੋਈ ਟੈਟੂ ਚਾਰਨਿੰਗ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ix) ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਐਂਟਰੀ ਜ਼ਖ਼ਮ 1.2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਮੱਧਮ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੈਟਰਲ ਤੋਂ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 8. ਕੋਈ ਟੈਟੂ ਚਾਰਨਿੰਗ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(x) ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਇੰਡੈਕਸ ਉਂਗਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਜੋੜ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਡੂੰਘੇ ਪਾਸੇ 2 cm x 0.5 cm x ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(xi) ਗੁੱਟ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀ ਡੋਰਸਲ 'ਤੇ 6 x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(xii) ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੇ ਡੂਰਮ 'ਤੇ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਡੂੰਘਾ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ, ਸੱਟ ਨੰਬਰ 11 ਤੋਂ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ।

(xiii) ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਸਕੈਪੁਲਾ ਖੇਤਰ 'ਤੇ 3x2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਐਗਜ਼ਿਟ ਜ਼ਖ਼ਮ ਲਗਭਗ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ।

(xiv) ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਐਗਜ਼ਿਟ ਜ਼ਖ਼ਮ 2 x 1.6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੱਜੇ ਖੰਭੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੱਧਮ ਸੀਮਾ 6 ਸੈ.ਮੀ.

(xv) ਪੇਟ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ 2 x 1.8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਐਂਟਰੀ ਜ਼ਖ਼ਮ 20 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਲੇਟਰਲ ਤੋਂ ਨਾਭੀਕ ਆਂਦਰ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

(xvi) ਐਂਟਰੀ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦੀ ਫਾਇਰ ਆਰਮ 1.2x1.2 ਖੱਬੇ ਪੱਟ 'ਤੇ ਲਿੰਗ ਤੋਂ 10 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਨੇ ਟੈਟੂ ਚਾਰਿੰਗ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(xvii) ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਐਂਟਰੀ ਜ਼ਖ਼ਮ 20 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1.6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ, 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 16 ਟੈਟੂ◌ਂਗ ਚਾਰਿੰਗ ਆਦਿ ਤੋਂ ਲੈਟਰਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

(xviii) ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਐਂਟਰੀ ਜ਼ਖ਼ਮ 4 x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ, ਸੱਟ ਨੰਬਰ 16 ਤੋਂ 1.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੇਟ ਅਤੇ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 17 ਦੇ ਹੇਠਾਂ 1.2 ਟੈਟੂ◌ਂਗ ਚਾਰਿੰਗ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

(xix) ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖ਼ਮ (ਫਾਇਰ ਆਰਮ) 6 x 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਖੱਬੇ ਪੱਟ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਆਊਟ ਸੁਪ-ਇਲੀਆਕ ਸਪਿਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

(xx) ਸੱਟ ਨੰਬਰ 19 ਤੋਂ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ ਪੱਟ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ 8 x 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਮੌਜੂਦ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(xxi) ਸੱਟ ਨੰਬਰ 20 ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਪੱਟ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਐਗਜ਼ਿਟ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(xxii) ਜ਼ਖ਼ਮ 4 x 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਖੱਬੇ ਪੱਟ ਤੋਂ 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਸੱਟ ਨੰ. 21 ਤੋਂ ਦਰਮਿਆਨੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੋ।

(xxiii) 0.3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੋਂ 0.8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੱਬੇ ਪੱਟ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ 10 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਛੇ ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਐਗਜ਼ਿਟ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(xxiv) 2 x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਆਕਾਰ ਦੇ ਵਿਆਸ 0.4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੋਂ 0.8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਲੇਟਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ 3 ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਐਗਜ਼ਿਟ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(xxv) ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ 6 x 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 0.3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੋਂ 0.6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਵਿਆਸ ਵਾਲੇ ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ 3 ਫਾਇਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ।

14. ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਚਸ਼ਮਦੀਦਾਂ ਅਨੁਸਾਰ (ਪੀਡਬਲਿਊਜ਼ 1 ਅਤੇ 2) ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਾਮਜੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅੰਤਰ ਨੇ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਸਨ। ਇੱਥੇ 6 ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਐਂਟਰੀ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ (viii), (ix), (xv), (xvi), (xvii) ਅਤੇ (xviii) 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਕਾਸ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਥੇ 6 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਕਾਸ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹਨ ਜੋ ਸੰਭਵ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਤੇ ਗਏ ਫਾਇਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 12-ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਆਂ ਸਨ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਲੰਬੀ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕਾਂ ਵੀ ਸਨ

ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤ 17.06.1982 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਤੋਂ 12.30 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁਹਾੜੀ ਜਾਂ ਪਿੱਚ ਫੋਰਕ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ 3 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਸਨ।

15. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸਾਈਟ ਮੈਪ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੱਟਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਈਟ ਯੋਜਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਚਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਕੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੋਵੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਜਾਂ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਮੰਜੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬੈਠਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ

ਤੱਕ ਕਿ ਦੋ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਦਿਓਰੀਆ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਇੱਕ ਮੋਟੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਬਾਹਰਲੇ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਾਮਜੀ ਸਿੰਘ (ਏ-2) ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਤਰ (ਏ-3) ਨੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਫਾਇਰ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਲਈ, ਦਿਸ਼ਾ ਲਗਭਗ ਅਰਥਹੀਣ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਉਸ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਸਾਈਟ ਯੋਜਨਾ 100% ਸਹੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਸਕੇਲ ਮੈਪ ਲਈ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਾਈਟ ਯੋਜਨਾ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਸੱਟ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਕੋਣ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਜਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਬਹੁਤ ਤਕਨੀਕੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

16. ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਫਾਇਰ ਆਰਮਜ਼ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਸੇ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਤੋਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ. ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਕ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 6 ਇੰਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਛੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਲਈ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੌਣ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਵੀ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਿੱਥੋਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ ਡੀ ਅਤੇ ਡੀ 1 ਉਹਨਾਂ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਫਾਇਰ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਖੜੇ ਸਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

17. ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ

ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਔਤਰ (ਏ-3) ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਲਖਨ ਸਿੰਘ (ਏ-1) ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਸੀ। ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਇੱਕ ਦੋਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਨੋ ਇਰਾਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਫਸਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਨੋਰਥ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ PWs 1 ਅਤੇ 2 ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ PW-4 ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਈ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਲਗਭਗ 12.45 ਵਜੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ।

18. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ PW-2 ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮੂਲ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਸ਼ਰਥ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਗਿਆ ਸੀ |

ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਰੌਲਾ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਦੇਖਿਆ। ਲਖਨ ਸਿੰਘ (ਏ-1) ਨੇ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਗੁੰਡੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮਾਰ ਦਿਓ।" ਇਸ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਔਤਰ ਅਤੇ ਰਾਮਜੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਹ ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਲੰਮੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਰਾਹ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਬਾਬੂ ਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ

ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਮੁੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

19. ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਭਾਰੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨਾਲ ਸਨ, ਨੇ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਦਾ ਉਹੀ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਕਠੋਰ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਗਵਾਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਸੁਖਾਵੇਂ ਨਾ ਰਹੇ ਹੋਣ ਪਰ ਸਬੂਤ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਝਗੜਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗਵਾਹ ਸਿਰਫ ਅੰਕ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਝੂਠੇ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕਾਟ-ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਗਵਾਹ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

20. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਆਈ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਭਗਵੰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਤਾਂ ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ। ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਮਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਬੂ ਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਖੇਤੀ ਸੰਦ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾ ਦੇਵੇ ਜਦਕਿ ਉਹ ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਵਸੂਲ ਕਰੇਗਾ। ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਗਵੰਤਾ, ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਜ਼ਰੂਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਤਰਖਾਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਰਥਹੀਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ

ਦਾ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਹ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ PW-1 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ.

21. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਹੀ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਾਹਿਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਅੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

22. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਜ਼), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।



Tarun Mehra

Advocate